

Bóg się rodzi, moc truchleje

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- ukazanie sensu świąt Bożego Narodzenia oraz ich znaczenie w życiu chrześcijanina;
- świadome, religijne przeżywanie świąt Narodzenia Pańskiego w rodzinie.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- na podstawie fragmentów biblijnych opowiada o narodzeniu Jezusa w Betlejem i znaczeniu tego wydarzenia dla życia ludzi;
- omawia tradycje związane ze świętowaniem Bożego Narodzenia i wyjaśnia sens świętowania;
- potrafi wyrecytować teksty wybranych kolęd i poprawnie rozpoznaje w nich treści biblijne;
- przedstawia projekt spotkania wigilijnego w rodzinie, poprawnie interpretuje sens tradycyjnego świętowania.

Pojęcia, postaci:

Boże Narodzenie, Wigilia, pasterka, kolęda *O, gwiazdo betlejemska*.

Wartości:

religijny charakter wieczerzy wigilijnej, tajemnica Wcielenia w życiu chrześcijanina.

propozycja realizacji

Modlitwa: *Wierzę w Boga...*

1. Nauczyciel krótko ukazuje cele lekcji, uświadamiając uczniom, że choć niejednokrotnie przeżywali już święta Narodzenia Pańskiego, to w każdym roku mamy szansę na jeszcze lepsze, głębsze przeżycie radości z tajemnicy Wcielenia.
2. Odczytanie tekstu Ewangelii ze s. 264–265 (podręcznik). Uczniowie odpowiadają na pytania: Jak przyjęli Jezusa mieszkańcy Betlejem? Jak przyjęli Go

pasterze? Nauczyciel komentuje ich wypowiedzi (warto zapoznać się w tym celu z materiałami do wykorzystania).

3. Nauczyciel zwraca uwagę na fakt, iż mimo upływu dwóch tysięcy lat, niektórzy ludzie wciąż zachowują się jak mieszkańcy Betlejem, nie robią miejsca Jezusowi nie tylko w swoich sercach, lecz także i w swoich domach – nawet w czas Jego narodzenia.
4. Odczytanie tekstu autorstwa ks. J. Twardowskiego z podręcznika ucznia ze s. 264. Uczniowie samodzielnie, w zeszytach, na podstawie własnych doświadczeń oraz spostrzeżeń księdza-poety, opracowują „święteczną hierarchię ważności” – wypisują ważne dla nich sposoby na świętowanie Bożego Narodzenia. Po skończonej pracy wybrani uczniowie odczytują, co napisali.
5. Quiz lub loteria – uczniowie kolejno podają numer i odpowiadają na pytania związane ze świętami i okresem Narodzenia Pańskiego (zob. materiały do wykorzystania). Ewentualnie nauczyciel przygotowuje losy (tyle jest losów, ilu jest uczniów, bądź o kilka więcej, tak aby każdy miał szansę na wzięcie udziału w losowaniu). Jeśli uczniów jest mniej niż pytań, uczniowie mogą dodać własne pytania lub uwzględnić puste losy (numerki) z pytaniami.
6. Podsumowanie tematu – nauczyciel zachęca uczniów do zapoznania się z propozycją przebiegu Wigilii w rodzinie.

Modlitwa: *Ojcze nasz.* (Warto podkreślić, że w okresie Bożego Narodzenia podczas Mszy św. przed *Modlitwą Pańską* słyszymy: „Syn Boży stał się człowiekiem, abyśmy mogli stać się dziećmi Bożymi” – modlitwa ta może być wyrazem wdzięczności za nasze życie – dzieci Bożych).

praca domowa

Wykonanie kartki świątecznej z wybranym cytatem biblijnym z Łk 2, 1–14 lub fragmentem kolędy. Jeśli kartki zostaną wykonane wcześniej, można zorganizować w parafii ich sprzedaż, a dochód przeznaczyć np. na upominki dla potrzebujących bądź dofinansowanie spotkania wigilijnego w parafii dla osób samotnych itp.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ język polski – Boże Narodzenie w literaturze, jasełka i szopka;
- ✓ wychowanie do życia w rodzinie – Boże Narodzenie w życiu rodzinnym;
- ✓ plastyka – Boże Narodzenie w malarstwie, świąteczny wystrój kościoła;
- ✓ muzyka – muzyka na Boże Narodzenie, kolędy;
- ✓ godziny do dyspozycji wychowawcy – opłatek klasowy.

1.

Boże Narodzenie to pamiątka wielkiego wydarzenia, które wpłynęło na losy świata. Od tego momentu, od przyjścia Jezusa na ziemię, wszystko się zmieniło, rozpoczęła się nawet nowa rachuba czasu. My, ludzie XXI wieku jesteśmy przyzwyczajeni, że ważnym, dziejowym wydarzeniom towarzyszy odpowiednia oprawa, potężny szum medialny, ciągle mówi się i pisze o tym, co ma przyjść, czy co się już zdarzyło, pokazuje się to w telewizji oraz na stronach internetowych. W czasie przyjścia Boga na świat, przy jego narodzinach w Betlejem, było inaczej. Boży Syn nie mógł narodzić się w warunkach godnych człowieka. Nie było dla Niego miejsca w gospodzie, musiał wystarczyć Mu ubogi żłóbek poza miastem. Bóg, Pan Wszechświata stał się podobnym do nas we wszystkim oprócz grzechu (por. Flp 2, 7), przyjął nasze ludzkie słabości i ograniczenia.

2.

Jezus przyszedł na świat w ubogiej stajence. Przy Jego żłóbku nie było elit narodu: arcykapłanów, faryzeuszy, saduceuszy czy uczonych w Piśmie, którzy oczekiwali zapowiadanego przez proroków Mesjasza. W tym niezwykłym wydarzeniu uczestniczyło tylko kilka osób. Byli to prości pastuszkowie. Najwyższy Pasterz przychodzi do pasterzy, ludzi z marginesu społecznego, pogardzanych i wytykanych palcami. Już w momencie narodzenia sprawdzają się słowa Ewangelii: „ostatni będą pierwszymi” (Łk 13, 30). Pastuszkowie pełniący straż nocną nad swoimi trzodami „bardzo się przestraszyli” (Łk 2, 9). My nie musimy się bać. Nie powinniśmy i nie możemy się bać przychodzić do Chrystusa, który ciągle rodzi się dla nas, przychodzi do nas w swoim słowie, w Eucharystii, w drugim człowieku. To dla nas powód do wielkiej radości i wesela³⁵.

Pytania do quizu / loterii:

1. Podaj datę uroczystości Narodzenia Pańskiego.
2. Co znaczy słowo: „wigilia”?
3. Z jaką tajemnicą wiary wiąże się Boże Narodzenie: Odkupienia, Wcielenia czy powtórnego przyjścia w chwale?
4. Jaki fragment Ewangelii czytamy na rozpoczęcie wieczerzy wigilijnej?
5. Wyjaśnij zwyczaj dzielenia się opłatkiem.

³⁵ A. Najda, *Homilia na Boże Narodzenie „A”* (25.12.2012), http://biblista.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2700:homilia-na-boze-narodzenie-a-25122010&catid=340:biblia-na-ambonie&Itemid=82 (dostęp z dnia 17.01.2013).

6. Dlaczego pod obrusem kładziemy siano?
7. Jaki jest sens dodatkowego nakrycia na wigilijnym stole?
8. Kto pierwszy odwiedził narodzonego Jezusa?
9. Skąd aniołowie dowiedzieli się o narodzeniu Jezusa?
10. Jak nazywa się Msza Święta odprawiana o północy w Boże Narodzenie? Wyjaśnij jej nazwę.
11. Kiedy obchodzimy święto Trzech Króli – 26.12, 1.01 czy 6.01?
12. Skąd przyszli Trzej Królowie?
13. Jakie dary przynieśli mędrcy Jezusowi? Podaj ich znaczenie.
14. Czy w Wigilię Narodzenia Pańskiego obowiązuje post? Jeśli tak, to jaki: ilościowy, jakościowy czy ilościowy?
15. Ile potraw według zwyczaju powinno znaleźć się na stole wigilijnym?
16. Wymień jak najwięcej tytułów kolęd.
17. Kto jest autorem kolędy Bóg się rodzi?
18. Czym różni się kolęda od pastorałki?
19. Czy utwór *Jingle bells* jest kolędą? Podaj tekst polskiej wersji utworu.
20. Czyje imieniny obchodzimy w Wigilię 24 grudnia?
 - Mikołaja,
 - Marii i Józefa,
 - Adama i Ewy.
21. Wyrecytuj co najmniej dwie zwrotki wybranej kolędy.
22. Wymień pięć zwyczajów bożonarodzeniowych.
23. Jak nazywają się przedstawienia o Narodzeniu Pańskim?
24. Dlaczego na czubku choinki znajduje się zazwyczaj gwiazda?